

Szerkesztőség:

Kazinczy-utca 1. szám, földszint, balra.
Bérmesterek leveleket csak ismert kézről fogadjunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Kazinczy-utca 1. szám, földszint, balra.

Hirdetések díjazás szerinti.

Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap után: szám 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

Helyben bazonhoz hordva:

Részt évre	12 frt.
Fél évre	6 frt.
Negyed évre	3 frt.
Egy hónapra	1 frt.

Videkre postán küldve:

Részt évre	14 frt. — kr.
Fél évre	7 frt. — kr.
Negyed évre	3 frt. 50 kr.
Egy hónapra	1 frt. 20 kr.

Hirdetések helyben ártódnak.

Iparunk versenyképességéről.

Arad, július 18.

A mióta a társulás és művelődés által önzetesebbé tett iparosok kezdte az őt megillető helyet a társadalomban elfoglalni, tőle alig lehet egyebet hallani panasznál a kormány ellen, mely a honi ipart feláldozza a külföldnek, a polgárok hazafiátlansága ellen, mely a hazai ipar készítmények felett elsőbbséget nyújt a külföldinek, az iparosok a b a d s á g ellen, mely a versenyt annyira kiterjeszti, hogy mellette az iparosok egyáltalán nem képesek tisztességgel megélni.

A midőn szinte jó lélekkel elmondhatjuk, hogy iparosunk jóléte, boldogulhatása iránt akkora fogékonysággal bírnak, hogy bajainak gyökereit orvoslástól szívünköl kivánjuk: akkor iparosaink jól felfogott érdekében egyúttal azon okok elősorolásra is ki kell terjeszknünk, mely okok a mai megélhetés nehézségeire döntő befolyást gyakorolnak, mert ne áltassuk magunkat ma, a versenyképesség fejlődő korakában azzal, hogy az iparosok már-már acutttá vált kérdését a kormány abuzolásával, a polgárok hazafiátlanságának nagy méretű hangzatosával, rosszaságával, vagy a szabad ipar nagyobb foku megszorításával, általános megelégedésre lehetne megoldani. Ez lehetetlen. Általános megelégedésről ezentúl már hiú ábránd lenne álmodni, mert minél inkább művelődünk, s tökélyesbülnek eszközeink, a munka végén annál ritkábban szeretjük megfogni; ellenben kiadásaink nemcsak a kenyér kérdésben, de luxuriosus, s így felesleges dolgokban is folyton emelkednek.

Tegyük egy hasonlatot a mostani s 30 év előtti állapotok közt az ipar terén, s látni fogjuk, hogy az iparosok helyzete akkor sem volt rózsásabb, mint jelenben; munkájuk akkor sem több, sőt kevesebb volt mint jelenben, mert hiszen akkor iparosaink többet dolgoztak szőlőjükben, földjeiken, mint műhelyeikben, hogy azonban akkor boldogabbak és elégedettebbek voltak, azt részben egyszerű életmódjuk okozta,

mely távol tartotta őket a gyűléseztől, politikai szereplésektől járó haszonlatlan kiadásoktól, háztartásukban, viseletükben, életmódjukban nem tartottak divatszzerű haladást, s így lehetővé vált az is, hogy az apától, vagy öregapától öröklött vagyon megmaradt örökre a család tagjainak kezei között. De hogy az ipar oly hálásan még nem is bírt fizetni, mint jelenben, azt tanlegényesebben igazolja az a kétségbe vonhatatlan tény, hogy akkor nálunk a szó szoros értelmében vett gazdag iparos nem volt annyi, míg ma azok, kiket munkájukban képzettségük mellett eredménytelen szorgalmuk is támogat, s a kik munkájuk értékét többre tudják becsülni, a hű szerepelgetésnél, ugyan csak tekintélyes vagyonra bírnak szert tenni.

Maguk az iparosoké is úgy meg vannak ma már a divat által méltéyzva, hogy önállóságra jutásuk keserűségeit is ennek köszönhetik. A munkás és szorgalmas iparosoké soha nem volt oly biztos és jövedelmező munkája, mint jelenben, mert hiszen munkája mérvéhez képest olyan javadalomban részesül, mint az iskolákat végzett hivatalnok hosszú évi gyötrelmes munka után: csak hogy a kereseten nincs isten áldás, úgy elmegy az, a mint jött, mert legnagyobb része elfecsérel a hét szombatján mindazt, mit egy hosszú hétvenát keresett; s ha a régi, egész éven át 40—50 váltót forintért dolgozó segéd birt e csekély fizetéséből is annyit megtakarítani, a mennyivel családot alapítani, üzletet kezdeni képes volt, a mai segédek elfecsérelve dus keserűt, arra sem képesek. hogy adósságtól mentesen kezdhesseken önálló üzlethez.

Ily körülmények között aztán a gyári termelés mellett vajmi nehezen esik a megélhetés, mert a mellett, hogy a gyárilag készített cikkeket olcsóbban lehet szerezni, még az a terhe is meg van a szegény iparosnak, hogy a hitelben vásárolt anyagot méreg drágán kell neki megfizetni.

A nagy verseny közepette, mely országunkat minden szükséges dologgal poton áron bőven ellátja, két ut

van iparosaink előtt a boldogulhatás. Ezek egyike, hogy a visszonyokkal megismerkedve, iparkodják kiki saját hatáskörében megmaradni. de itt azután kétszeres szorgalommal munkálkodni, s minden óráját a műhelyért áldozni és minden áron versenyképessé válni. Ha a gyárilag készített cikkeket olcsóságával nem bírnak versenyezni, nekik is a gyári útra kell lépniük. Szegény iparos persze egy maga nincs abban a helyzetben, hogy gyárat állíthasson, s ezekbe kerülő befektetéseket eszközölhesse, de a mit egyes ember megtenni nem képes, azt többen szövetkezve megtehetik.

Alakítsanak a különböző iparosok részére szövetkezeteket, melyek részlet befizetések által megteremthetik a vállalkozás szükséges tőkét, melynek birtokában olcsóbban jutva az anyaghoz, miután az ipart nagyban is üzhetik, a munka díjánál könnyen történhetik oly mérvű engedmény, hogy mellette versenyképessé váljanak.

Ha kereskedőnek látni fogják, hogy a hazai szövetkezetek olcsóság tekintetében versenyezni képesek a külföldi készítményekkel, a közönség pedig arról győződnék meg, hogy a honi készítmények jószág tekintetében sem állnak azok megett, akkor a szövetkezetek megérdemelt támogatása elmaradhatlan lenne.

K.

Közös hadsereg és honvédség. A „Katonai Lapok” írja: Az hír, hogy legközelebbi időben több közöshadseregbeli törzstiszt áthelyeztetik a honvédség kötelékébe, itteni honvédtiszt körökben erősen tartja magát és feltűnik, hogy ily hír, melynek megvalósítása oly kellemetlen benyomást keltené, illetékes helyről nem nyer szíves fogadtatást, mi arra mutat, hogy épen nem lehet alapítani. Reméljük, hogy az illető körök, ha ily áthelyezések számdékban valóban is, utolsó percben el fognak állni; mert honvédségünk, hála istennek, elegendő erővel bír arra, hogy az üresedésbe jövő felsőbb parancsnoki állások saját kebeléből töltsenek be. Mi ellenkezően nagyon helyesnek és igazságosnak tartanok, ha az előléptetések meggyorsítása érdekében felsőbb rangú honvédtiszteket helyeznénk át a közös hadsereghez, és erre vonatkozólag minél előbb törvényt alkotnának.

hatarei, közös tulajdonná válik. A tengerit azonban jó kikötők nélkül csak alig és kevés előnyvel lehet összekötni a száraz földdel. Véghetetlen nagy fontossága van ép azért annak a körülménynek, rák magyarrakra nézve, hogy Fiume a miénk; mert Fiumével egyrészt tengerünk, másrészt oly kikötőnk van, mely egyesíti magában a jó kikötő minden előnyeit: a vízmélységet és a szelek hányattasáival szemben a biztos nyugodt helyet. Ha nem volna tengerünk és Fiuménk, úgy már csak nemzetgazdasági gyarapodásunk, tehát fennmaradásunk érdekében is foglalnunk kellene azt. — Fiume, a hasonló nevű öbölben, a kis Fiumara folyócskával, meg kis város, alig 24 ezer lakossal. — Nagy városias külsejét csak a parton lévő modern épületei adják nyeri. A hegyoldalon nagy részt a régi stílusban épült, összecsúszott s ép azért egészségtelen utcái általánosan kellemetlen benyomást gyakorolnak a szemlélőre.

Nevezetességei közé tartoznak a dohány- illetve szivargyár, a petroleumfinomító és rizskoptató gyárak. Ezeket kívül inkább lelakó, mint feldolgozó város ma még. Népe, mely általában szegény, természetesen vidékénél fogva, halászatra, gyár- és hajómunkára van utalva és mint egyik társunk megjegyzi, az idegenektől él, kik folyton nagy számmal koresik fel. Egy-két olasz benszlőtől kivül nem igen volt alkalommal többel megismerkedni közülük. — Es habár szívesen veszik is a városunk emelkedését előmozdító államheruházásokat, melyekből a legújabb hídként jött létre a nagyszerű és milliókat elnyelt mo és az Adamic, ugyint Zichy-köte. — a magyarral nem nagyon látszanak rokonszenvezni. Ennek tulajdonítható, hogy az itt alkalmazott magyar szülöcsü tisztviselők is nagyobb részt elvagyódnak innen; — örömmel tapasztaltuk azonban, hogy az olasz gyermekek a magyar gimnasiumban és elemi iskolákban elég jól megtanulnak magyarul és remélhető, hogy

Uj törvény A hivatalos lap közli a közös hadsereg (hadi tengerészet) és honvédség háoságai által közigazgatási uton hozott, kárterítésben marasztalt határozatok hatálya és megismadhatása tárgyában hozott és ő felsége a király által folyó évi június 6-án szentesített törvényt, mely mint 1887. évi XXXV. törvények foglalt helyet az „Országos Törvénytár”-ban.

KÜLFÖLD.**A bolgár fejedelem választása.**

A nélkül, hogy a bolgár szobranje-küldöttség Ferdinand coburgi herceg részéről való fogadtatása egyes külső részleteinek kiváló jelentőséget tulajdonítanak — írja a „Bud. Corr.” — illetékes információink alapján az egyházművelődési különféle tudósításokkal szemben kiemelni óhajtuk azt, hogy Töncsev szobranje-elnök beszédét csak bolgár nyelven intézte a herceghez, és hogy Ferdinand herceg, ki frakkot viselt és semmi más rendjelt nem hordott, mint a szász-erzesztini házi rend szalagját és csillagát, választás francziául s közvetlenül ezután bolgár nyelven olvasta fel. Ezután hasonlóképpen bolgár nyelven Csonakov közoktatásiügyi miniszter beszélt, ki beszédének csak utolsó mondatát, — a melyben arra kéri ő felségét, hogy „haladéktalanul siessen Bulgáriába hű népei közé” — intézte franczia nyelven a herceghez. Coburg herceg válaszában, a mint ez a közléstől elő volt készítve, az utolsó pillanatban a „les sympathies de la Russie” szavak elé az utolsó pillanatban betoldattak az „avec le temps” szavak. A küldöttséget Dürnkutba való érkezéskor nem — amint ezt több oldalról tévesen jelenték — Fleischmann udvari tanácsos és Dobner kapitány fogadták, hanem csak a tolmács, Fleischmann Ferdinand herceg volt udvarmestere és szász Coburg hercegi udvari tanácsos, most a titkári teendőket látja el. Dobner kapitány ugyanazon honvéd-huszárral, ezrednél szolgál Jászberényben, a melynél Ferdinand herceg tavaly mint főhadnagy szolgált. Dobner kapitány, a ki gyakori vendége Coburg hercegnek, most is csak véletlenül volt látogatásban a hercegnél. A küldöttségi tagok határozottan kijelentették, hogy semminemű utatással nem bírnak arra, hogy Bécsben valamely kölcsön felvétele iránt tárgyaljanak.

A „Kreuzzeitung” hadseregünkről.

A „Katonai utazási benyomások” című alatt a német sajtó egyik legtekintélyesebb lapjában, a „Kreuzzeitung”-ban egy hízelgő bírálat jelent meg közös hadseregünkről. Első sorban megdicséri a tisztikart, amely kitűnő kiképzettségben részesült: a gyalogságnak, különösen annak a könnyűségének, melylyel nagyobb tömegeket tudnak felhasználni, a

idővel, ha majd a fejlettebb ipar és kereskedelem is inkább ide vonták a magyarságot, Fiume is magyarrab jellegűt ölt, mire feltétlenül szükségünk van, ha Fiumét teljesen magunkévé akarjuk tenni.

Kirándulásaink között mindjárt megérkezésünk napján legkedvesebb volt és azért emlékünkből legmaradandóbb is lesz a Józséfvilla megtekintése. Szerencsések voltunk a Fensége, József főherceg vendégszerető kaulanzolása mellett Fiumé legmagasabb nevezetességét, a villája körül elterülő parkot, megtekintetni. — Es a Fenségtől tudtuk meg, hogy ez a paradicsom már varázslat kert, a mely ma hat ezernél több palást, egész babér, cedrus és fügeerdőket, a legpompásabb délszaki fákat, (melyek között különösen a nagy fehér virágú magnóliák költöttek fel figyelmünkre.) foglalja magában, alig egy tizeddel ezelőtt kopár szikla volt, mint a mellette „elterülő többi kietlen meddő domb.

Az önfeltáldozás bizonyos nemével látogattuk meg a fél millióba került új színházat, melyben 5-én este a mi kedvünkért két kisebb Scribe-féle vígjátékot adtak. — A darabok a rendkívüli körülmények daczára is elég jól folytak le. A mi azonban minket inkább meglepett, az a színház kényelmese berendezése volt. Náluk, úgy látszik, nem elv a minden áron takarékoskodni akarás és csak a színház látogatás előnyére történik, hogy nem zárják a közönséget olyan formakalodákba, minők a mieink.

A közpáletek közül felkerestük az Árpád felhőn lévő polgári fiu- és leányiskolákat, melyek közel 400 ezerben lesznek a városnak, a kereskedelmi és tengerészeti akadémiákat, néhány templomot, a tanácsházat és a gimnasiumot, mely utóbbiban tartotta az országos tanregyesület gyárló programmu, rosszul előkészített s ép azért gyéren látogatott üléseit. Általában elkelt, ha az egyesület tisztviselői, már csak az ügy érdekében is, kissé jobban készülné-

legteljesebb elismeréssel adó. A lovasságot valóssággal elárasztja dícsérettel, különösen kiemelve, hogy Edelsheim-Gyulai bárónak minő érdemei vannak abban, hogy az osztrák-magyar lovasság Európa bármelyik fegyveres hatalmával is versenyre kelhet. Nem kevésbé magaslatolag szól a tüzérségről is, valamint általában a hadsereg egész belső szervezetéről. „Az osztrák-magyar hadsereg — így fejezi be cikkét — mindenesetre első rangot foglal el az európai hadak között.

LEGUJABB POSTA.

— **Szenzáción fordulat az angol-török egyezmény ügyében.** Konstantinápolyból jelentik július 17-iki keletelt: Drumont-Wolff tegnapi éjfélok az „Imogene” hadihajóval Tenedoszba ment, hogy Marsaillebe, illetőleg Londonba utazzék.

A Reuter-ügynökség jelenti: Drumont-Wolff tegnapi éjfélok Londonba utazott a nélkül, hogy az egyiptomi conventio ratificálást, 6 pedig a szultán által buecsukihaligalatiason fogadtatott volna. E kihallgatás tegnapi volt ugyan tűzve, de nem történt meg.

Radovitz német nagykövet a szultán által fogadtatva, a legmelegebben ajánlotta a conventio ratificálását. A szultán azon nehézségekre utalt, melyek a ratificálás után állanak és kiemelte, hogy a conventiónak ratificálása jelenlegi alakjában a muzulmán világban igen rossz benyomást tenne.

Rustem basa, londoni nagykövet, táviratot intézett a portához, melyben jelenti, hogy Salisbury marquis visszautasítja a conventiónak bármiféle módosítását. Tegnapi miniszterválságról beszélnek. A pénteki nap daczára Kiamil basa szokás ellenére semmitte hivatalos látogatást nem fogadott, az érkezett leveleket pedig a palotába küldte.

— **Francziaország a békés.** Spuller miniszter, a tiszteletre adott banquette alkalmával beszédet tartott, melyben a Gambetta által is vallott nézetekkel megegyezőleg éret és gyakorlati reformok mellett szóllt és kijelenté, hogy a kormány nem harcziaskormány, hanem nemzeti és békéltető kormány akar lenni.

nek a közgyűlésekre, valamint a felolvasó és szónokló urak pedig jobban megfontolnak, hogy ilyen alkalmakkor az ország szemé van rajtuk, s ép azért jobban megválasztanak előadók tárgyat és módját.

Fiume vidékéről láttuk Porto-rét, Buccarrit, a kies felvessű Volos-cát, Abbaziát és a Frangapanok ösfészékét, — Trsatót.

Abbazia délszaki parkjával és enybe égaljával, főleg kora tavasszal rouzza magához a látogatókat; most csak néhány fűrdővendéget láttunk, kik a tengeri fűrdőt hullámcsapással együtt inkább élvezhetik itt, mint Fiumében. A talian kelnereknek azonban gondjuk lesz rá, legalább ha másokat is úgy zsebelnek, mint minket, hogy a doli vasut a kies felvessű dűlő és fűrdőhelye ma holnap ismét az legyen a mi volt: kopár sivatag. Meglepően felséges látványt nyújt a tenger Trsatónál, hol egyéb látni valók még a fogadalmi templom, a hajótörésből menekültektől ajándékozott közel négy száz, mind meg anyai hajótörést ábrázoló olajfestményekkel tele agaszta és a régi várrom, melynek egyik fulkjében láttunk néhány Pompei ásatása alkalmával napfényre került márványszobrot, melyek között különösen egy Jupiter-, egy Venus, és egy Diana-szobor, kötötték le idomaik szépségével figyelmünket.

Fiumét és vidékét megtekintve július 8-án, tehát távozásunk estéjén, szerencsések voltunk gróf Zichy Agoston, kormányzó ur ő nagymeltságának, kedvünkért rendezett estélyén a kormányzósági palotában megjelenhetni, hol a szeretetreméltó házi ur, úgy mint nagymeltsága neje, a legigazibb magyar vendégszeretettel fogadtak és tüntettek ki minket. Mondani sem kell, hogy Fiume előkelősége szintén hivatalos volt az estélyen, melyről azonban — sajnos — nekünk, tovább utazóknak, ha a Zichy kikötőben borgonyozó Esperón való utazhatásról és ezután Velence meglátogatásáról lemondani nem akar-

Az „ARADIKÖZLÖNY” tározója

(Július 19.)

Utazási emlékek.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tározója. —

Irtá: Kunoz Elek.

I.

Fiume felé, Fiumében és vidékén.

A jelenleg uralkodó hőség mellett, — midőn a kényelmet szeretők tömegesen szoktak felkeresni az üdítő hegyvidékeket, vagy legalább is szobáikba zárkózva védekeznek a nappali hőséggel szemben, — nem minden-napi bátorságra volt szükségünk, hogy az országos tanregyesület által júl. 4—12-ig tervezett tengeri utra elszánnjuk magunkat. A nagy hőségben kívül a gyors utazással együttjáró fáradságnak sejtelve, és még inkább a tengeri betegségtől való félszem is sokat elriaszthatott a tervezett utazástól.

Es ha mindezek daczára is létrejött a tervbe vett utazás, úgy az azzal együttjáró okulságok, az ügyes rendezés és mindennek felelt az emberekben meglévő és még az akadályokkal is szembeszálló tudás-ösztön, vagy ebben az esetben tapasztalási rágy voltak azon hatalmas tényezők, melyek a vállalat sikeréhez szükséges számot összehozták.

Körülbelül 230-an jelentünk meg július 4-én az állami vasutak budapesti központi állomásházában kik mindnyájan égtünk a vágytól az előtűnk nagyrészt még ismeretlen magyar tengeri kikötőt és onnan az egykor hatalmas, ma már csak nevezetes Lagúnák városát megtekinteni. Társaságunk többnyire középiskolai tanárokból, vagy hozzátartozóikból és csak mintegy 40, az intelligencia külön-féle osztályához tartozó nem tanárból állott. Aradiak összesen 5-en voltunk.

Az elindulás pont 3¼ órakor történt. Elhelyezésünk tekintetében csak dícsérettel emlékezhetem meg a kirándulások rendező iroda igazgatóságáról, ki egyrészt gondosko-

Az „ARADI KÖZLÖNY”

(megjelen minden nap)

előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt — kr
Fél évre	6 „ — „
Negyed évre	3 „ — „
Egy hónapra	1 „ — „

Vidékre postán szétküldve:

Egy évre	14 frt — kr
Fél évre	7 „ — „
Negyed évre	3 „ — „
Egy hónapra	1 „ — „

Az előfizetési pénzeket kérjük, legcélszerűbben posta-utalvánnyal, mielőbb beküldeni, hogy a lap pontos expedícióját fenntartás nélkül teljesíthessük.

Arad, 1887. július hóban.

Az „Aradi Közlöny”

szerkesztője és kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Július 19. Kedd. Róm. cath. naptár: Arzen p. Prof. naptár: Jusztin és Rufina. Görög orosz naptár: (Július 7.) Mal. Tamás. Nap két 4 óra 21 perccor. Nap nyugszik 7 óra 50 perccor.

Július 24. Az aradi iparos ifjak önképző- és beszerkesztő-egyletének táncszínpadja a városi kórus nagyszínházban.

HIREK.

Arad és Vidéke.

A főispán útja. Fábrián László főispán Borosjenőn július 21-én nagy ünneppel fogadták. Aradról is ez alkalommal többen rándultak ki, mely célból Aradról egy külön vonat indul Borosjenőre.

Utazási emlékek. E cím alatt lapunk mai számában egy rendkívül érdekes tárcza-cyclust kezdünk meg, melyre magában az is elegendő felhívja olvasóink figyelmét, hogy azok írja Kuncz Elek, az aradi középiskolák kitűnő igazgatója, kinek neve az irodalom terén is kitűnően ismeretes. Lapunk kitűnő munkatársa a szellemes rajzokban fűmelt utazásait írja le, s olvasóink bizonyára sok élvezetet fognak találni ez érdekes közleményekben.

A borosjenői-csermői vasút. Soly mosy László borosjenői nagybirtokos, az Atzél-féle uradalom tulajdonosa egy hetet töltött itteni birtokán. Soly mosy László tegnap utazott vissza nagy-lózi birtokára. Ez alkalommal a borosjenői-csermői vasút részére birtokaiból szükséges területekre nézve néla értekezlet tartott, melyben Boros Bóni és Nachtnébel Odón vettek részt. Az értekezleten sikerült megállapodásra jutni, miáltal egy lépéssel előbbre haladt a kérdéses vasút ügye a megvalósulás stadiumához.

A városi gazdasági szék ma délelőtt ülést tart, melyen a pálinka- és a regale bérbeadás iránt tartandó árverés hatánapja fog kitűzni.

Jegyzőkönyv hitelesítés. Arad város törvényhatóságának júliusi közgyűlési jegyzőkönyve tegnap délután lett hitelesítve a városi ház tanácstermében.

A kurticisi tűzkárosultak javára Aradvármegye alispánjához újabb a következő adományok folytak be. u. m.: Békésvármegye közönségének adománya 50 ft., a „Pesti Napló” szerkesztőségének küldeménye 10 ft., a tótváradai körjegyzőség gyűjtése 14 ft.,

tunk, már 11 órakor távoznunk kellett, a legjobb és legkedvesebb emlékeket őrizvén meg a közkedveltségű kormányzó és főúr körében töltött időzésünkről.

A miről a százsorszepek beszélnek.

— Eredeti regény egy kötetben. —

[Folyt. és vége.] (Mindön jog fenntartva.)

Irtá: Zachariás Kallós Ilonka.

XV.

Margit csakhamar készen volt tervével, elhatározta, hogy anyját minden áron beleegezze bírja, de az nem is volt nehéz. Cserháty grófnő már egyedül csak leányának élt, nem volt más hája, mint hogy azt tökéletesen boldognak lássa.

Midőn Margit azt mondta neki, lásd anyám, mi szeretjük egymást Dezsővel; de meg sem lennék tökéletesen boldogok; én nagyon is gazdag vagyok hozzá, és a sok kincs hidegséget von szíveink közé.

Cserháty grófnő azt felelte rá, ismerem erős akaratodat s tudom, hogy a mit komolyan jónak gondolsz, ugy sem lehetne elérleleni határozatodtól tudom azt is, hogy csak is jó és nemes lehet a cél, mi téged arra vezért. Te tökéletesen boldogítani akarod azt a férfit, ki oltárhoz vezet, s ez kötelesség az, azért csak mondd meg mi módon akarsz szegény lenni? — és én beleegyezem!

— Egész vagyonunkat jótékony célokra adjuk, de nem nyilvánosan, nem fognak benneünket jó szívünkért dicsőíteni, nem fogják tudni kitől ered a gazdag adomány.

— A jöttén önmagában hordja jutalmát, mondá Cserháty grófnő.

Különbösen is ezt énszából, saját boldogságom érdekében teszem, s rádól a lelkiismeret, ha e tettemért mégis halált követelnék.

Megértettem nemes gondolkodásodat édesem, már most csak mondd miképen akarod azt végrehajtani?

— Először is eladjuk összes birtokainkat az ősi kastély kivételével; sokszor hallottam tőled, hogy atyám halála óta a herczeg többször kérte, hogy add el neki, mi

a „Nemzet” szerkesztőségének gyűjtése 104 ft., a ménesi körjegyzőség gyűjtése 12 ft. 50 kr., R-Világos község gyűjtése 17 ft. 11 kr., Prokopius Hugo battai lakos adománya 5 ft., az „Aradi Közlöny” szerkesztőségének gyűjtése 15 ft. 08 kr., a belügyminiszter utján az országos adománygyűjtésből 178 ft. Összesen 407 ft. 69 kr. A már előbb kimutatott 5378 ft. 68 krral együtt befolyt mindössze 5785 ft. 77 kr.

A phylloxera Aradhegyalján. Boros Bóni országgyűlési képviselő és az arad-csanádi vasutak derék igazgatója, a napokban tanulmányutat tett Aradhegyalján és szomorúan tapasztalta, hogy alig van már nagyobb kiterjedésű szőlő, hol a phylloxera nagymértv pusztításai észrevehetőek nem volnának. Különösen Kovaszincz és Világos közt óriási területek vannak ellepve. Boros Bóni szakértői véleménye szerint, ki éveken keresztül a phylloxera kiirtását tanulmányozta, ha a szőlőbirtokosok még néhány évig ily tálonul fogják magokat a veszedelmes ellenséggel szemben viselni, Aradhegyalja neve az ország szőlőszetének lajstromából nagy időre kitörölve lesz. Nem lehet tehát eléggé ajánlani a szőlőbirtokosoknak, hogy egyesített és teljes erővel kövessék azon néhány birtokos példáját, kik kipróbált ellenszerekkel védik birtokaikat. Ily védekezést volt alkalmunk a napokban Bohus László nagybirtokos szőlőjében szemlélhetni. Jelenleg pedig Boros Bóni szőlőjében vannak ily műveletek folyamatba vére, melyekre az érdeklődők figyelmét a legmelegebben felhívjuk.

Az aradi magyar királyi dohánybe- váltóhivatal kerületében a folyó évben a kincstartó számára való dohánytermelésre engedélyezett földterületek után a termelés előmozdításáért a község előjáróinak járó jutalomdíj első részlete fejében 303 ft. 15 kr. kifizetését a cs. kir. osztrák pénzügyminiszterium elrendelte. A jutalomdíjakat az aradi magyar királyi adóhivatal fizeti ki.

Vízbeült gyermek. E cím alatt lapunk tegnapi számában már megemlékeztünk a szerencsétlen Rosmanith gyermek esetéről, megemlítve azt is, hogy a parton álló szilipőr lelketlensége hagyta veszni a halállal küzdő fiút. E tárgyban a rendőrkapitányság haladéktalanul megindította a vizsgálatot, melynek eddigi eredményéről a következőket írhatjuk: A rendőrhatalóságnál Bár dos Mari cselédleány jelentette be, hogy Rosmanith Kálmán délután 3—4 óra között a Marosba full. Vele voltak fürdeni bátyja Rosmanith Alajos, továbbá még két kis fiú: Walder Márton és Walder Albert, kik az esetre nézve kihallgattak. Midőn a vár oldalán a vízbe hatoltak Rosmanith Kálmán fürdés közben azt mondogta, hogy megróbbálja átuszni a Marost. Neki is indult, s már túl volt a folyó közepén midőn segélykiáltásai felhangzottak. Erre a többiek is utána siettek és odakiáltották a parton álló szilipőrnek, hogy a csolnaknak a vergődő fiú megmentésére siessen. A küzdő gyermek ekkor alig volt pár lépésnyire a szilipőrtől.

Úszás közben egy darabig bátyja és Walder Márton segítettek a gyermeknek, de aztán belefáradva elhagyták, hogy saját életüket menthessék meg. Mikor a partra szállottak, látták, hogy a szerencsétlen gyermek egy

és fél ólnyire a szilipőrtől alámerült. A szilipőr, aki többszöri kérésre szemlén a halállal vergődő gyermekkel, a kitől oly csekély távolság választotta el, mindvégig mozdulatlanul maradt, ekkor 10 kr-ért átvitte a többi fiukat a másik partra, hogy ruhájukat elvigyék. Az áldozat 11 éves, magas növésű, erős terméti fiú volt, tojásdad arczával és gesztenyészínű hajjal. Homlokán egy kis forradás volt látható. Botta Illés — így hívják a szilipőrt — azt állítja, hogy mikor a sarkantyuk megvizsgálásáról visszatérve a szilipér érkezett, a fiú már alá volt merülve. Tagadja, hogy őt a többiek felszólították volna, hogy mentse meg az áldozatot. Azt beismeri, hogy a fiukat aztán átvitte a túlsó oldalra, de 10 krajczárt nem kért és nem is fogadott el. A gyermekek a kihallgatás alkalmával a szemébe is mondták, hogy daczára annak, hogy látta, hogy a gyermek a víz háromszor is felvetette előtte, nem ment segélyre. Kihallgatottat még egy Hajdu János nevű géplakatos, tanuló a ki szinten ott fürdött a tuloldalon s éppen 2 percczel később érkezett át a partra, azután, hogy a gyermek alámerült. A szilipőrtől is látta a parton. Botta felesége férje mellett állott s azt mondja, hogy férje csak tréfából kért 10 kr-t, de nem fogadott el. Ez a vizsgálat eddigi eredménye, melyhez egyelőre csak azt a megjegyzésünket csatoljuk, hogy ha a végleges vizsgálat megerősíti azt, hogy a gyermek halála Botta Illés szilipőr lelketlenségét terheli, ugy megkívánjuk, hogy ellene a törvény teljes szigorával járjon el a büntető hatalom. — Megemlítjük még, hogy a szerencsétlen gyermek hullójának megkeresésére az összes marosmenti hatóságok felhívattak.

Neptanítók nagy gyűlése. A délmagyarországi neptanítók egyesülete martartja meg Lippára ez évi közgyűlését. A vidékről egy lére érkező tanítók nagy száma Aradra érkezett. Itt egy része megtekintette a 13 vitanu síremlékét, az aradi várat, az iskolákat és az egyes középületeket. A tanítók a ma reggel vonattal indultak Lippára. A délmagyarországi neptanítók gyűlésén Aradról részt vesznek: Simay István, Zár a y Odón, Schródt György, Kovács Vincze, Szöllősy D. István, és Roboz József, ki lapunkat i fogja a gyűlés lefolyásáról tudósítani.

Egyházi ülés. Az aradi gör. keleti román egyházi szentszék ma délelőtt 9 órakor a püspöki hivatalban ülést tart.

A mákói városi kereskedelmi iskola elnökévé országgyűlési képviselővé történt megválasztása folytán lemondott S z é l Akos helyére S z é c s y Miklós dr. választottat meg, az iskola bizottság pedig Molnár Albert, Török Imre és Kun László dr. tagokkal kiegészítetett.

Jegéső. Az újpalisai és almaszegi határban vasárnap délután, mint lapunkat értesítik, rövid tartamú jegéső volt, mely azonban jelentékenyebb károkat nem okozott. Ugyane vidéken az utóbbi napokban nagy és huzamos esőzések voltak.

Vándori József budapesti tornatanár, a híres velocipédrevező, tegnap fél 12 órakor velocipédén Kolozsvárról Aradra érkezett. Midőn földnagy ruhájában a velocipédén a városba beérkezett, csakhamar egy egész gyermekserceg kísérte el a „Fehér

Már csak egy hét volt hátra esküvőjőhöz. Dezső halvány volt ugyan még a kiállott szenvedésektől, de már teljesen jól érezte magát, a nap legnagyobb részét feutt a kastélyban Margit mellett töltötte.

Elhatározták, hogy cselékeket mind elbocsátják, nem akarták, új háztartásukhoz csak az öreg Ferenczet megtartani, ki még Margit atyjának volt inasa, s már egészen a családhoz tartozta magát.

Még most elég időnk van hozzá, ma este kifizetem a cselékeket, — mondá Margit, és hivatta a házgondnokot.

Hozza a könyvtárszobába a cselédek bérénk jegyzékét és tudassa velök, hogy most magam fogom kifizetni.

Dezső kísérte a komor kinézésű könyvtárszobába, melynek falait könyvszekrények takartak el, közepén egy nagy íróasztal állott s arra helyezték az égő gyertyákat. Margit tréfásan Dezsőhöz fordult s oly hangosan hogy a jelenlévő cselédek is hallhatták mondá: Ez az íróasztal foglalja most magában összes vagyonunkat.

Aztán egymásután kifizette a cselédeket, s gazdagon megajándékozta őket, midőn már mind eltávoztak az öreg Ferencz kivételével, annak tréfásan mondá Margit: Ferencz! magát elvisszuk új otthonunkba, de csak oly feltétel alatt, ha tekintetes asszonyunk — urunk — fog ezimezni bennünket, s nem fog beszélni a multról, hanem ugy elfelejti azt a fényes életet, mintha álom lett volna.

— Oh csokolom kezét, olyan néma lesz én, mint a sir, — mondó alázattal az öreg Ferencz, — nem gondolok én a multra csak majd a méltóságos... — vagy hogy is mondjam, a maguk boldogságában fogok gyönyörködni! — s e szavak alatt szeméi megtelek könnyvel.

Margit és Dezső — midőn az öreg Ferencz kiment — egészen egyedül maradtak. — Mily hívőre van itt, — mondá Margit fázékonnyan, — erred édes Dezsőm, hozzá egy meleg kendőt.

Midőn Dezső visszajött a kendővel, már a könyvtár előtt a folyosón találta Margitot, arca sápadt volt és reszkettett.

Mi bajod az Istennel? — kérdé aggodva Dezső, s átkarolta a roskadozót.

Megiszonyodtam a komor szobában, rosszul tettem, hogy egyedül maradtam ott; de most menjünk gyorsan, rosszul vagyok,

Keresztig. Vándory Kolozsvártól Aradig másfél nap alatt tette meg az utat. Innét Temesvárra utazik szintén velocipédén.

Hegyzéki ülés Paulison. Paulis község hegyszéke számos szőlőbirtokos jelenlétében, vasárnap délelőtt a községházán népes ülést tartott a phylloxera terjedése elleni övintézkedések megállapítása tárgyában. Az ülésen jelen volt mint meghívott vendég Vargha Imre ménesi vinczellérképeződi igazgató is, ki — mint lapunknak írják — egy hosszabb szakszerű beszédben tájékoztatta az egybegyűlt szőlőbirtokosokat a phylloxera terjedéséről, pusztító hatásáról s a vérs elleni övintézkedésekről. Ajánlotta, hogy a már megkelelt területek termőképessége gyérítés által tartassék fenn, s ha a pusztulás nagymértv, ugy az elveszett szőlőt amerikai olványokkal pótolják. A mi szőlőink helyes és értelmes szénkenézésé mellett még 15—20 évig is fenntartjuk termőképességüket s csak az a baj, hogy a hosszas szénkenézés folytán a kifejlődő kénvas a talaj elsavanyosodását idéli a mi a szőlőt kártja. A védekezés, illetve pótlás igen helyes módjának tartja azt, ha behozatánk az ugynevezett „Riparia sauvaço” amerikai szőlőfaj s egy kertben szaporíttatánk. E faj igen practicusnak bizonyult és 95%-ben mindig megfogamzik nála az oltás, a mi Pécs vidékén már hosszabb idő óta gyakorlatban van. Nagyobb vita keletkezett ezután, melynek végzetével a hegyszék elhatározta, hogy a szénkenézés után való gyérítés fogaatba vételeit a szőlőbirtokosok tetszésre bízza, ellenben a hegyszék mint testület a Riparia-faj behozatálát elhatározza s e célból egy bizottságot is küldött ki, mely Kintzig József elnöklete alatt Bildhauer Adalbert jegyző, Dániel Kálmán, Nyáry Béla, Schwartz Jendő dr., Fekete György, Volf János és Joczka János tagokból áll. A bizottság meghatalmazást nyert arra, hogy az országos borszáti kormánybizottságnál teendő lépések után eszközölje ki, hogy a hegyszék 1200 Riparia-tőket kapjon, hogy a telep berendezése céljából egy alkalmas területet béreljen ki, a vezetéstre pedig Vargha Imre támogatása mellett egy végzett vinczellérképeződi szerződtesse. E célból egyelőre 450 ft-tal rendelkezik a bizottság. Azonkívül elhatározottat, hogy a szűret előtti nagy ülésen e célra 500 ft a jövő évi költségvetésbe felvéttetik. Ezzel az ülés véget ért.

A szent-anna-kisjenői vasut ügyében az arad-csanádi vasutársulat jogtanácsosa és kisajátítási mérnöke most fejezték be a kisajátítási munkálatokat a hatóság és jegyzők hathatós közreműködése mellett kielégítő eredményre. Az illető felelkek békés egyezkedések köztették. Egyedül csak Uj-Szt. Anna uemely gazdagabb földbirtokosaival nem jöhetett az létre, a hallatlaul magas ár miatt, kiknek földterületei ezért törvényes uton fognak a kisajátítás alá vonatni. Simándon Kintzig János és Kövér Ferenczel sem sikerült a kisajátítási kérdés lebonyolítása.

A nagy lista. Ugy hívják, hogy „Hivatalos névmutató” és a „Rendőri Közlöny” felvétele melléklete. Szép betűsoros rendben tartalmazza Magyarország szemeszedett gazembereinek és löködnök nevét, kik 1887 január 1-től június végeig országgezte körözve lettek. Van közöttük sok mákvirág Aradról is és legtöbbje már benne van egy másik listában is, a melyik tudvalevőleg a tömlőczőr kezébe van letve.

Szakáll Antal vasárnapról elmaradt művészeti előadás kedden este 8 órakor tartatik meg a casiuó termelben.

mondá izgatottan Margit; ingadozó lépteit Dezsőnek kellett támogatni s ugy értek a hosszú folyosó végére, hol az öreg Ferencz szokott helyén ült az ajtó előtt egy széken, hogy ha valami szükség van, mindig kezeljen.

Menjen Ferencz, nyitva hagytam a pénzes fiókot! zárja be, s hozza el a kulcsát. — Majd el megyek én érte, mondá Dezső.

Nem, nem, te maradj itt, félek — szóló Margit, s fejeit Dezső széles vállára hajtá.

De hiszen te minden izedben reszketsz, mi bajod — kérdé Dezső s ijedten megfogta Margit kezét, — kis kezéd jég hideg, beteg vagy anygalom?

Margit tagadolg ránta fejét s még jobban odasimult Dezső keblére, de a legkisebb neszeze láthatólag összeresztett s szeméit ijedten függeszté a sötét folyosóra, honnan hirtelen borzalom kiáltás hallatszott, az öreg Ferencz rohant ki aszobából, a könyvtár ég! — kiáltá rémülten; Margit élesen felsikoltott s sáletan roskadt Dezső karjaiba.

A cselédek gyorsan összefutottak a vész-hírré s fejvesztetten kiabáltak viz után. Sok időbe került míg a tüzet elfojtották, könyvek epen maradtak csak az íróasztal állt ott megintskasodva, körülte elégett papirpernyével.

A cselédek sopánkodva álltak körül, mit ér — mondák sóhajva — ha a kastély megmaradt is, hiszen urunk egész vagyona e fiókban elégett.

Dezső pedig, kedves aléljával ölőben futott be a szobába s egy pamlagra tette. Eg-hett volt körülte az egész világ, még sem hagyta volna itt menyasszonyát; ott térdelt a pamlaig előtt, szerelme hízgló szóval élesztgette forró csókjaival melengette kibűlt kis kezét. Cserháty grófnő ijedten fásadozott leánya magához térítésén, ezeztől dörszölte halántékát és hideg vizet fecskendezett arczára; végre az alét szemhéjai megnyitlák s fehér arczára visszatért az élet színe. Dezső feléje hajolva leste ébredését. Margit előbb tévegen nézett körül sötét szeméivel, de aztán rögtön magához tért, mert az öreg Ferencz belépve hangosan kiáltá: Jelentem alásan méltóságos grófnő a tűz el van oltva, csak a vagyon égett meg.

Hála az égnek! — sóhajta Margit, csakhogy a kastély meg van mentve, — s

A pontos elnök. Egyik aradi betegszélyő-egylet népszerű elnökére szokták ezt a jelzőt alkalmazni a tagok, kik nem régebben egy nagy fogadás által nyert „murira” gyultek egybe. Ugy nyolcvan krigli sörre...

Ennek a nagy söradatkán azonban akkora hatása volt, hogy megismételték. Az egylet tagjai éppen a legjobb hangulatban mutaták magukat Bachus legmegbízhatóbb híveinek midőn valaki azt indítványozta, hogy hívják meg a társaságba az elnököt, mivel jó lesz a sok komoly viták után, a zöld asztal helyett a fehér asztalnál találkozni. Általános élénzés közt érkezett a társaság közé az elnök. A hangulat nem volt valami feszes banquetteszerű, hanem rendkívül kedélyes, s mindenki még szeretelméltóbbnak találta az elnököt, ki nem is késett kijelenteni, hogy tegnapra szívesen látja a társaságot egy felnyolcvan literre... A pontosságáról ismert elnök meghívására, természetesen mind megjelenietek. De az elnök nem volt látható. Általános sajnálkozás. Mindenki a társa kérdését megjegyzészt várta. De senkinek sem jött elő „schlagwort”-ja arra nézve, hogy a pontos elnök, mi-ért szomorította meg az egyletet ezzel az első — pontatlansággal?... S ennek a publicálására kérték fel az „Aradi Közlöny” reporterét.

A pálinkamérési regale bérbeadása iránt tartandó árverés feltételeinek kidolgozására kiküldött bizottság tegnap délután kezdette meg tanácskozásait. A megállapodásokról annak idején értesíteni fogjuk olvasóinkat.

Az aradi közúti vaspálya e havi formái kimutatásából adjuk a következőket: Július 1-től 15-éig 14635 személyszállításból 1495 ft 40 és 1791640 kilogramm teher szállításból 887 ft 58 kr. bevétel folyt be.

A Rákóczy-utca háztulajdonosai köréből vesszük a panaszt, hogy a hatóság nem fordít elég gondot az utca tisztán tartására. Azt meghagyják, hogy az asphaltot gondosan öntözzék, a mi különben meg is történik, de ezzel szemben elvárják, hogy ott mindenki az asphalon vigye végig a szemetes taligát, a melyből aztán mindenféle piszok és szemét hull a földre. Milyénlyen tudjuk a panaszt s hisszük, hogy a dolgon segítve lesz. Már csak azért is, mert hisz a háztulajdonosok maguk is segíthetnek rajta.

Magyar népzenekar Amerikában. Erdélyi Náci híres szegedi cigány zenekara meghívást kapott Amerikából, New Yorkból Wm. N. Leow ottani közjegyzőtől, ki a zenekarnak az utköltéséget egyelőre előlegezni fogja. Erdélyi Náci — mint tervezte — az ősz végén fogja elhagyni Szegedet és körülbelül egy évet szándékozik zenekarával Amerikában tölteni.

A hol nem szabad vizet inni. Szeged város polgármestere falragaszok által tette közzé, hogy a város lakossága tartózkodjék a Tisza víz ivásától legalább addig, míg a kis-tiszaí árterületeken kiöntött állott vizek lefolyának.

Vérgőzö bárendezésé ezim alatt lapunk tegnapi számában hozott üdonságunknak egy tollhíját igazítjuk helyre. Az üdonság utolsóoldalt sorában ugyanis „az új aradi szolabíró fia” helyett az új aradi szolabíró ő c s e s olvasandó, mivel újabb értesülésünk így magyaráztatja meg a kérdéses tényállást.

A kistiszaí szlisszakadás következtében előlított területet Lonovics József főispán Návay I. m. főjegyző, Török I. főjegyző, Juszt Gyula orsz. képvis. és Kristóffy J. m. aljegyző kíséretében f. hó 13-én bejárta. A szemle alkalmával arról győződtek meg, hogy míg a Hódmezővásárhely határából a szlisszakadás helyén rohamosan foly vissza a víz

fehér karjával magához vonta Dezső fejét; sokáig fektűt egy szőtanul, mintegy gondolatait rendezgetve.

Érted tettem, — mondá végre utatogva Margit Dezsőnek, — tudod-e, hogy eladtuk a kastély kivételével összes birtokunkat s az abból befolyt pénz most mind odaégett, — de aztán hirtelen megbánva, hogy nem dotti valót, sebesen folytató — nem, ne hidd, megvallo az igazat, az óriási pénzt nem hagytam hasznátlanul elégni, hanem jótékony célokra fordítottam, de azért a világ azt fogja hinni, hogy minden vagyonunk elégett, aztán én már most szegény, vagyon nélküli leány vagyok és igazán szükségem van a te védő karjaidra.

Dezső boldogságában zokogva térdelt Margit előtt.

Oh, hogy szeretsz te engem s hogy imádlak én viszont én szentem, én anyagyalom — kiáltá lelkesülten Dezső — de boldoggá tettél; igazán, senki nálam már boldogabb nem lehet!

Néhány nap múlva a lapokban megjelent s nagy szenzációt kellett a hír, hogy a Cserháti uradalom eladásából befolyt reugeteg pénz véletlen szobahűt keletkezése miatt a lángok martalékává lett, s az eddig oly dugszagdag Cserháty grófnő most már teljesen vagyonatlan.

És most még utóljára keressük fel e történet hőseit.

Dezsőnek igaza volt, ember boldogabb már nem lehetett, mint ők voltak ott a pusztai kis lakban.

A szerelem anyagya a művészet geniúsával fogott kezét boldogításukra, mert nem sok idő telte be Dezső festményei általános feltűntést keltettek, s még a külföldön is a jelesebb művészek közt emlegették nevét. Egy párisi műtarlaton különösen nagy feltűntet, „egy fiatal anya” című festménye mely Margitot ábrázolta boldogságtól ragyogó arczal, az első gyermekkel karjaiban. Ez időtől fogva képei mesés áron keltek el, s az a félre tett szászzer forint nem sokára megcsokszordított és ő elérte a dicsőség azon magaslatát, melyről oly gyakorta álmodott. Nevét a nagy művészek nimbusza vette körül.

Dezső és Margit élete fényes és boldog volt, egyaránt ártalozta rájuk a dicsőség ragyogó, s a szerelem pedig meleg sugarait.

a Tisza medrébe, addig a lelei és földéki határban csak jelentéktelen apadás észlelhető mert a Holt-Tiszánál nagyon is csekély esése van a medrébe visszatérő árnak. E végből felkelték a főispán a szakaszernőket, hogy egy csatorna-nyílás által segítsék elő az árvíznek a helyeken való rohamosabb lefolyását. A szakaszernőknél a megyei főjegyzőhöz más napon beterjesztett jelentéséből kintünk, hogy a főispán a kérésre haladéktalanul teljesítet leln.

— **Önszegélyző-egylet.** Aradmegyében Szemlakon önszegélyző egylet alakult 50 krosz heti betéttel. Az igazgatóság három tagból áll: Liffa János és Adámovits László lelkesek, mint aligazgatók. Az egylet tartama 5 év.

— **Csattanó pof.** Vasárnap este felé a szabadagátérten két fiatal ember szép sítálpéssben haladt előre az aszfalton. Egyszer egy fiatal uracs megállt előttük és az egyiknek képe egy hatalmas pofát mér. Hogy miért? ezt csak ketten tudják.

— **A gyoroki menyecskek** mulatsága szombaton a „Kecskés” helyen fenyesen sikerült. Aradról és a környékéről számosan vettek részt a mulatságon. A társaság egész nap kitünően volt hangolva és az erdő árnyékos lombjai alatt szép fiatal lányok és menyecskek körbe finom behűtött hegyaljai borokat szürcsölve töltötték el a napot az aranyos ifjúság. Ebből után tánczra kerekedett a társaság egy része Kiss Józsi zenekara mellett, a milifeste a nagyvendéglő termében folytatták. Vacsora alkalmával megindult a poharköszöntések hossza sora. A négyeseket mintegy 40 pár tánczolta. A mulatság csak a hajnali órákban ért véget. A rendező-bizottság elismerést érdemel a kitünő mulatság rendezéséért.

— **Öngyilkos káplár.** A Makón állomásozó cs. kir. huszárság 3-ik századának egyik káplára Kórmendi János július hó 17-ik napján hajnali 4 órájában, szerelmi bűnbánatból, szolgálati fegyverével szíven lötte magát és rögtön meghalt; a boldogtalan katonát vasárnap temették el.

— **Tánczvigalom** Kurtieson. Kurtieson vasárnap este tartott meg az ottani kiadódó-alap javára rendezett tánczmulatság a Diamant-féle vendéglő termében. A mulatság kitünően sikerült s a társaság reggeli 4 óráig maradt együtt a legrövidebb hangulatban. A négyeseket 30 pár tánczolta. A mulatságon Aradról is sokan vettek részt.

— **Megbírságot** közlött a bíróság. Az aradi magyar királyi adófelügyelőség a 1-ik községbíráját és jegyzőjét 60 frt pénzbüntetésben marasztalta el, azért, mivel többszöri felszólításra nem küldte be a magyar királyi adóhivatalnak a mult évi fizetési meghagyásokról szóló revényeket.

— **Tolvaj segéd.** Andreikoris János macesai kovácsmester segédje Greif József feltörte a gazdája szobáját s abba behatolva felcsiszolta a szobában levő ládát és abból 25 frt értékű pénzt lopott el. Aztán megszökött. A meglopott kovácsmester, ki a megkötött pénzeszközök az aratásra szánta, megvette a tolvaj ellen a feljelentést, melynek alapján Greifot országjárta körözik.

— **Színészeti Makón.** A „Thalia” színész-csoportja július 23-án kezdte meg előadásait Makón Nagy Vince műveit. A társulatnak a 12 tagból álló művésztársulatból 23 tagja van. Önálló zenekarral is rendelkezik, melynek karmestere Sery János, az ismeretes zeneköltő.

— **Szarvasmarha kiállítás.** A bihari-egyezesi gazdasági egyesület — mint az aradi iparkamara értesítik — Nagyszalonta 1-ik folyó évi szeptember 16-án és B-U-J-falun szeptember 22-én, dijazással egybekötött szarvasmarhakiállítást rendez.

— **Kéjvont Szegedre.** Az arad-csanádi vasút igazgatósága jövő hó 15-én a Nagy-Boldog-Asszony napján Szegeden tartandó buscs alkalmával külföldi kegyenattal indít Szegedre mérsékelt árak mellett. E buscsura Aradról minden érben számosan szoktak átrándulni.

— **Körözött tolvaj.** Erős Gergely gyurgyóri illetékes 22 éves cipészsegéd Aradon 70 frt értékű ruhásmért lopott el és aztán megugrott. A rendőrség körözi.

— **Megfáltat podgyász.** Szombaton Aradról az arad-csanádi vasút vonalán egy fiatal ember a mint Szegedig utazott a vasúti csomópontban felede kezi podgyászt, a mi egy kis táskából állott, mely 240 frtot tartalmazott. A szorakozott fiatal ember csak későn vette észre, hogy podgyásza hiányzik. Rögtön kereszte az ügyben az igazgatóságot és másnap megfáltat elvezetett a hitt podgyászt a pénzzel együtt.

Hazánk és a főváros.

— **A mohácsi győzelem ünnepe.** Volt ilyen is, mint a történelem ismerői tudják s kétszáz esztendősförforduló az évi augusztus 12-én lesz. Károly lotharingi herceg fenyés harca győzelmet, mely a már hanyatló felhorda oly súlyos csapást mért, a mohácsiak örömtünneppel szándékoznak az idén megülni. A „mohácsi vész” szomorú emlékehez szokott nép ez idén örövendini akar az ósok dicsőségese fegyverténye felett, mely hosszú 161 év elmúltával követezett be, ugyancsak a „bős vértől pirosult gyászter”-en, a magyar nemzet nagy temetkezése után. E hó 15-dikén Margitai Péternek, a „Mohács és Vidéke” szerkesztőjének kezdeményezésére népes értekezletet tartottak Mohácsra a városban. Az értekezlet a nagy történelmi fontossággal győzelemhez méltó ünnepély rendezésére 25 tagu bizottságot küldött ki kebelekből Sely Lajos baranyamegyei főszolgabíró elnöke alatt. A bizottság elnökeivel Margitai Péter, Sely Lajos, Sándor prepost-plébánost, Stájevics János városbíró, jegyzője pedig Tarnai Károly ügyvédet, Kisszely tanító-egyleti elnököt és Rüll Béla jogtudort választották meg. Tervben van az ünnepélyre az országos történelmi társaságot is meghívni. — Lesz — a tervezet szerint — tabori mise a császáron, egyházi szónoklat, a győzelem törté-

téneti jelentőségét fejtegető emlékbeszéd, a hősök harci dicsőségéről szóló költemény szavalása, esetleg diszpoladás színészekkel s az ünnepélyt fényes tánczestélyi fejezőbe. Mohács város képviselőtestületének lenne kötelessége e köz-ünnepély rendezésének ügyét kézbe ragadni, mert az ünnep ekkép nyilvános jellegben, általános érdekében s erőlősi sulyban nagyot nyerne, Bács és Budapest is mint erkölcsi testületek álltak annak idején az ilyen történelmi jelentőségű s kiválóan hazafias ünnepélyek rendezésénél s ez a körülmény biztosította legelső sorban azt a sikert, melyet — bár kisebb kiadásban — a mohácsi ünnepélynél várni lehet a várostól.

— **A ceglédi polgármester sajtótere elmarad.** Cegléd városa közlebbi gyűlésén Füle János tekintélyes gazda felszólalt: igaz-e, hogy Gubody Ferenc polgármester sajtótere indított a „Függetlenség” rágalmait ellen? „Igaz,” volt a felelet. A gazda azt kérde, mily minőségben indítja, mint magán személy, vagy mint polgármester? Az első esetben nem szólhatna a dologhoz bár ez esetben is hallgatással volna jobb megvétni a sértéseket; de ha mint polgármester indít pert, az nem volna helyes, mivel a közgyűlés egyhangú bizalom nyilatkozása után már ugys elégtételt kapott. Indítványt is tett a felszólaló, hogy a közgyűlés utasítsa a polgármestert a per visszavonására. Gubody Ferenc azt felelte, mint megtagadott magánember nem indított volna pert ama lap ellen, mely önző célból rendezzessen támad meg minden becsületes embert, mert ily emberekkel szemben méltó védelem csak bottal képezhető: ép mint közhatalnak tartá kötelességének törvényes uton oda hatni, hogy megrendszabályozzák amaz embereket, kik a sajtószabadságot szabadsággá tették: de ha a gyűlés azt hiszi, hogy a per visszavonásával szolgálatot tesz a város nyugalmának, akkor készséggel állt tőle. Megjeleneztek a polgármestert.

— **Az elvált asszony és szeretője.** E hó 15-én este véres szerelmi dráma játszódott se a szabadka-szegedi országúton a palicsi kórházban. Szénvitéz Ödön hődmézvársárhelyi illetőségű fiatal ember, az ottani adótárnok fia, egy férjettől elváltan ott nőtt, ki velő már előbb megismerkedtek s 8-10 napja együtt is éltek, a fent mondtott helyen a nélkül, hogy a nő sejtette volna, hirtelen forgópisztolyt rántott elő ráltott kedvesére, ki a lövése el is bukkott, nyomban következett a második lövés, melyet a fiatal ember önmaga ellen irányzott. A színhelyről nem távol épp Katerschafka jött bérkocsin Palicsról nyomban oda ment s látta a fiatal ember kezében a revolvert. A fiatal ember sérülése következtében a helyszínen meghalt; míg a nőnek orrát furván át a golyó, sérülése nem veszélyes. Ugy a hulla, mint a sérült nő a városi kórházba szállították. A fiatal ember levelet hagyott hátra e hó 12-éről keltevez, melyben szülőitől s testvéreitől búcsút vesz, önmagát okolja, „mert erősebb volt nála a rossz iránti hajlam, mint annak legyőzésére szükséges akarat.” Ezekből kitűnik, hogy az öngyilkosságra már előzőleg el volt határozva.

— **Feltámadt halott.** Abalos Jakab nagykereskedő családától Karlsbadban nyaralt, az üzletet Hofbauer Sándor cseztársára és egyik fiára hagyva. Kap aztán a napokban fia nevével egy sürgönyt, hogy Hofbauer meghalt, jöjjen a temetésre. A kereskedő eltelik bánattal, siet az első vonattal bázsa, s a kit az üzletben előző pillant meg — maga a megkönyözött halott. Megkönyözve, de egyszerűsággal boszankodva tért vissza a fűrdőbe.

— **Szép-e — a szépség-verseny?** A budapesti szépség-verseny ellen legtöbb a kifogás a „Segítség” népnep részletei közt. Egyik lapunk is megírta tegnap ugyazt, a mit mi is állítottuk az első szépség-verseny rendezésekor, hogy a distingvált szépek közt nem fog akadni, ki izlésével észszerűhetők tartanák, külső szépségével versenyezni, „mert a nők, ha szépek, mindig versenynek szépségükkel, de a verseny terét és módját maguk választják meg.” Tökéletesen igaz, s a rendezőség nem is igen álltatta azazt magát, hogy a distingvált szépek maguk jelentkezenek a szépséget eldöntő három gróf előtt. Nem a magyar nőkre számított, hanem csak magyar nőkre, kik juxta csinálnak ebből is. A külföld nem fogja binni, hogy Magyarországon a nők olyanok, hogy nyilvános versenyre állnak ki szépségükkel. Nem fogja elhinni, mert ez nem hihető. Izlés és szemérem ilyesmit sehol sem enged meg igaznoknak. Ugy lesz, mint az első alkalommal. Jelenlétek egy páramancipát, a kiket bajos volna számba venni. Aztán majd a sátlók közt fognak vliket, a ki nem jelentkezt, de kinnyitáják a szépség-verseny nyertesének. Máskép nem nyerhetné el olyan, a ki őszinte meggyőződéssel énekelhetné el a dalt: „Szép is vagyok, jó is vagyok!”

— **Rövid hírek.** Natália királyné a Margit-szigeten. Natália szerb királyné szombaton délen Belgrádban az aranyelovászi fűrdőbe utazott, a hol négy hetet fog tölteni. Szeptember elején a királyné két hétre a Margit-szigetre szándékozik jönni. — Kolozsvárra érkezett Déváról Brankó udvari szőlőmester, intézkedni a király és kisérte lakásáról. — A nagy-domaosi uradalmat (2700 hold) Larisch György gróftól Bachler és Grotkass Ernő bécsek vették meg. — Kitüntetett cunai bíró. A király Pápay Károly cunai bírónak saját kérelmére lett nyugalmaztatása alkalmából a bírói pályán szerzett kiváló érdemei elismerésül a Lipóterend lovageresztjét díjmentesen adományozta. — A királyi idős Kőlbér Fülöp budapesti kocsigyárosnak és törvényes utódának pedig az ipar és kereskedelem terén, különösen pedig a kocsigyártás felvirágztatása körül szerzett érdemei elismerésül, a magyar nemességét a „pákai” előnével adományozta. — Uj kamarára. A király branyicskai Jósika Sámuel bárónak, Kolozsvármegyé és Kolozsvár szabad kir. város főispánjának, a kamarási méltóságot díjmentesen adományozta.

A nagy világ.

— **Az angol királynő udvarból.** Az angol királyné most valamivel vidámabb. — A napokban lord Salisbury kormányelnököt látogatta meg falusi kastélyában, ott töltve

egy délutánt. Kisérétében volt két veje, (az egyik herceg Battenberg Henrik), ennek neje a két unokája. A kastélyban voltak még a trónörökös, a görög király, a párisi gróf és neje s több előkelőség. A minap meg a windsori kastélyban játszott a királyné Balázs Kálmán zenekarával, kezdve a „Rákóczi”-n. A német trónörökösnek igen tetszett a zene s megszólított egy hegedűst, mondván hogy szeretné-e látni Magyarországot, a hol nem nem volt még. Bizony kár fenség, — felelte a népnész, — ott látta igazán csak szegit asszonyt, ihatna jó bort és tánczoltatna igaz tánczot.

— **Rövid hírek.** Az Ontariótól mellet St. Thomastól szombaton két vonat összeütközött, a tehervonaton levő sok hordó kőolaj meggyulladt s a pályát utasai közül 19 meghalt, 40 pedig súlyosan megsebesült. — Sáromon százados, az ismert német honrúslási perben szerepelt és városgárra ítélt katonatiszt, kegyelmét kapott. — Örlüt miliomos. A párisi polgári törvényszék visszautasította Seillière báró elismert természetszer-gyermekének azon kérését, hogy atyjuk — kinek megőrülésétől több ízben szölkünk — a teblóval kibocsátásáért. — Rudolf trónörökös szombaton este a bécsi práterben, a Sacher-kertben ebédelt. Vendégei voltak Coburg Fülöp herceg és neje és Eszterházy Lajos hg.

SZÍNHÁZ.

— **Az aradi színtársulat Nagy-Váradon.** Czanyuga Emma k. a. j. talomjátéka. (Meilhac és Halévy színművében a „Frou-Frou”-szombaton a nagyvárad színpadon erkölcsi, anyagilag egyaránt kiváló sikerrel ment végbe. Midőn a jutalmazott első felvonás elején megjelent, a szorongásig, telt ház tapsai és éljenek, virágcsók, karzatról ledobott és a zenekarból feladott számos (mintegy 40-50) virágajándék fogadta, a szép koszorú értékes színezvességekkel voltak terhelve, a nagy bokréta s a város előkelők család-jának többi sok emlékei (köztük egy értékes gyémánt kerpecer s a várad közönség virág-emlékei) jó ideig megakaszák az előadás folyamat, míg rendeltetési helyükre juthattak.

A jutalmazott a címszerepet játszta, s noha e rendkívül erős fizikumot igénylő drámai alak rendes szerepkörön kívül esett, alakítása a méltányos igényeket kielégítette s a legelsőbb várakozásának teljesen megfelelt. Közönség sikerült a próba-jelenés, az őszszettiz Louise-zal, a jelenések Sartorissal és Pallal s a haldoklások.

Dicséretesen játszottak még Peterdy (Sartoris) Somló (Pál gróf) Hunyady Margit asszony (Louise) Litzemayer Poldi k. a. (Cambry baróné). A rendezés Somlót dicsérte.

Irodalom és művészet.

— **A „Segítség.”** — Jókai Mór korosur írónk megkere-sésére, közöljük és lapunk olvasó közönség-nek meleg figyelmébe ajánljuk, a következő felhírást:

A magyar közönséghez.

Három nagy magyar varos lett porrá, romkóká: Eperjes, Nagy-Károly, Torockó, Templomok, iskolák, középépületek elhamvad-tak. Isten háza, műzák háza és a szegény ember háza mind egyenlő rom lett.

Isten próbára akarta tenni a magyar nemzetet. Tud-e önmagában segíteni a veszeleiben?

A király és a Nemzetgyűlés magas példákban megadták a választ. Irodalom és Művészet követte példájukat. Felhívásunkra a magyar irodalom és művészet képviselői oly emlékbüszköt alkottak össze, mely szellemi tartalomra, érdekességre nézve ep egy, mint művészi rajzok tekintetében, kiváló becsűnek mondható. A ki ezt megszerzi, a Hazának és Emberiségének hoz adózatot s ugyanakkor saját hazának szerez vele emléktől alteendő dísz. Részlet vett a mű létrehozásában a magyar közélet, irodalom és művészet számos jelese, közöttük annyi fényes név. Bizonyítja be Hazánk közönsége, hogy a legfényesebb név magáé a Magyar Nemzeté, midőn részvételre teljes joggal hivatkozik a részvét nemtőlje.

A „Segítség” külső kiállításá gondossággal és diszben meg fog felelni a bel-sőnek, s örömmel jelenthetjük, hogy e szép célra az Irodalom és Művészetben kívül a Magyar Ipar is meghozza adózatát; jelesen több hazai papírgyártó s más nagy iparosainkól hazafiai adózatról tanusokól ajánlatok érkeztek a „Segítség” irodijába, a melyek mindenike előfogja mozdítani a célt, hogy ez emlékbüszk jelentékeny összeggel járuljon az elhamvad magyar városaink ujra építésében.

A diszes emlékbüszk ek-képsokkálnagyobb terjedelm t nyert, mint eleinte tervezve volt. A „Segítség” emlékbüszk negyféle kiadásban fog megjelenni, u. m.: egy forintos, három forintos, tíz forintos és száz forintos kiadásban, melyeknek már elsője — a legolcsóbb — a egy forintos is csinosan lesz kiállítva, s diszes borítékban 40 nagy oldalra terjedő s mintegy 70 képpel illusztrált tartalmával, árához képest annyit nyújtani, hogy hasonló diszes illusztrált füzetet a külföldi nagy irodalmakban is csak két-három ekkora áron lehetne megszerezni.

A drágább példányok fokozott diszszel lesznek kiállítva és külön művészi mellékletekkel ellátva. Jelesen a három forintos példányok részben szines alaponyomatok képekkel karton vastagságu papíron, a tíz forintosok olifant-nagyságban pergament borítékkal fognak megjelenni. A száz forintos példányok az előfizetők nevével ellátva, rendkívül diszes alakban lesznek kiállítva szintén olifant-alak-alakban, merített karton-papíron, selyemborítékba kötve pergamentburokkal, hasonlóan Ipolyi Arnold „A magyar korona” című díszművének a király és a pápa részére ké-

sztített külön példányaihoz. A „Segítség” emlékbüszkra, miután annak, kivált drágább példányai csak az előfizetők számára arányban fognak nyomtatni, előfizetése nyititák. Az előfizetési pénzek kezelését és az előfizetési pénzek kezelését és az előfizetés után megrendelt példányok szétküldését a Franklin-Társulat vállalta el. Az előfizetési pénzek tehát a „Segítség” számára a Franklin-Társulat kiadóhivatalába (Budapest, egyetem-utca 4. szám) küldendők. A megrendelések utánvétel is eszközölhető.

A t. megrendelők kéretnek, hogy a megrendelésben világosan tüntessék ki, melyik kiadást (az 1, 3, 10, 100 frtos) és hány példányban rendelik meg.

A sok gondot és munkát igénylő diszes emlékbüszk augusztus lejére készűl el, s augusztus hó végén fog a megrendelőknek szétküldetni.

A „Segítség” gyűjtőiveinek és előfizetésiösszegeinek be-küldését a Franklin-Társulat kiadóhivatalához augusztus hó 15-ikéig kérjük.

A „Segítség” emlékbüszk szerkesztésére és művészi kiállítására két bizottság alakult: irodalmi és művészeti.

A „Segítség” irodalmi bizottságában Jókai Mór főszekesztő és társzerkesztőjen Nagy-Miklós kivűl dr. Beothy Zolt, Rákosi Jenő, Szana Tamás, Törs Kálmán, Vadnai Károly és mint jegyző dr. Szádeczky Lajos működnek közre.

A „Segítség” művészi bizottságának tagjai, a művészeti rész szerkesztőjen Roskovics Ignác kivűl, mely két művésznők: Vágó Pál és Zala György.

A „Segítség” ügyében értekezni napoként déli 12 és 1 óra közt a „Segítség” irodájában: Egyetem-ter 6. sz.

A „Segítség” emlékbüszk által kitűzött cél előmozdítására ez irodalmi állattal kapcsolatban sorsjáték és népnepély rendeztetik, a melyeknek jövedelme a tűzkárosultak és az árvíz által sújtott szegényebb lakosság között arányosan fog megosztatni. — A „Segítség” emlékbüszk jövedelme azonban kizárólag azon célra fog fordítatni, melyre e vállalat alapították, a három magyar város ujra építésének előmozdítására.

E játékon vállalatok ügyében az említett token kívül még több bizottság is alakult, melyekben közéletünk számos kitünősége vesz részt jelesen:

A „Segítség” ügyében s terjesztést vezető bizottság alakult, melynek tagjaiul eddig felkérték: báró Atzl Béla, gróf Báffy Béla, Beniczky Ferenc, Berzevics Albert, Csávoszky Lajos, Darányi Ignác, gróf Dessewffy Aurél, Gerlóczy Károly, György Aladár, Ivánka Imre, Jókai Mór, gróf Károlyi Gyula, gróf Károlyi István, Lévai Henrik, báró Lipthay Béla, Nagy Miklós, Roskovics Ignác, Serák Károly, gróf Teleki József, Tisza István, gróf Tisza Lajos, Thék Endre, Urváry Lajos, Vágó Pál, Visi Imre, Wekerle Sándor, Zala György, Zichy Antal. E bizottság még több taggal fog kiegészített.

Az augusztus 20-án rendezendő nagy népnepély intézésére külön bizottságok alakultak gróf Károlyi István, báró Atzl Béla, gróf Teleki József és Gerlóczy Károly polgármester elnökele alatt.

A „Segítség” emlékbüszk számára irodalmi dolgozatokat és emléksorokat küldöttek be eddig:

Rudolf trónörökös főherceg Ö Fensége, József főherceg Ö Fensége, Koburg Fülöp kir. herceg Ö Fensége:

Abonyi Lajos, Ágai Adolf, Asóth János, Abonyi Emil, Arany László (Arany János egyik kiadatlan költeményét), Albrecht Lorenz József, Ábray Károly, Balagi Mór, Bakaszy Sándor, Balázs Sándor, dr. Barna Ignác, Bartal Antal, Bartos János, Bartók Lajos, dr. Barsi József, Bedő Albert, Beothy Zolt, Berzevics Albert, Berzék Árpád, Brassai Sámuel, B. Bajza Lenke, B. Büttner Lina, Cseményi Lajos, Csukásy József, Dalmady Győző, Degre Alajos, Döczi Lajos, Duka Ti-vár, Domotör Pál, dr. Eötvös Loránd, Eötvös Károly, Erdődy Sándor, Erdődi Béla, Erdődi Dániel, Erdődy Béla, báró Péterváry Géza, Fenyvesi Ferenc, Fejes István, Felméry Lajos, Fraknói Vilmos, György Aladár, György Endre, Gyarmathi Zsigáné, dr. Haynald Lajos bíró, Hecskó, Hadházi Antal, Hegedűs Sándor, Hegedűs István, Herman Ottó, Hevesi Lajos, Hevesi József, Heitay Pál, Hunfalvy János, Hunfalvy József, Huszár Gyula, dr. Kármán Mór, Keleti Gusztáv, Király Ádám, dr. Krenner József, gr. Kun Gyula, Krassay Ede, László Mihály, Lauka Gusztáv, Lévy József, Löwe, Kiara, Lukács Béla, Marczali Henrik, Mátyás Lajos Mikszáth Kálmán, Moldován Gergely, Molnár Antal, Pajor Orsz. Béla, Pauler Gyula, Nogr. Papp Gyula, Pástor István, Pászti (gr. Plathy Adorján), Pulsky Ferenc, Póór Antal (Tompai egyik utolsó kéziratát), Rákosi Jenő, Radó Antal, báró Radvánszky Béla, Reviczky Gyula, Rónay Jácint, Simay János, Simonffy Kálmán, Siposs Soma, dr. Stoeck József, Szász Károly, Szász Béla, Szádeczky Lajos, Szabó Endre P. Szathmáry Károly, Székely József, Szendrő János, Szilágyi Sándor, Szilágyi István, Szily Kálmán, id. Szinyei József, Szontagh Pál, Szűry Dénes, Tisza Kálmán, gr. Tisza Lajos, Trefort Ágost, Thán Károly, gr. Teleki Sándor, Torma Károly, Toth Lőrinc, Vadnai Károly, Vajkay Károly (Véka Lajos), Vajda János, Vaszary Károly, Vámbéry Armin, Várdy Antal, Vajda Viktor, Wagner László, Wartha Vincze, Wohl Janka és Stephanie, gróf Zichy Ágost, gróf Zichy László, Zichy Antal, gr. Zichy Géza, Zsilinszky Mihály, stb.

A „Segítség” emlékbüszk számára következők küldöttek be rajzokat eddig:

Stephanie trónörökös főhercegné Ö Fensége, Klotild főhercegné és két leánya Maria Dorothea és Margit főhercegné s Koburg Luiza kir. hercegné Ö Fensége:

Aggházy Gyula, Angyal Béla, Baditz Ottó, Barabás Miklós, Basch Gyula, Bezeredy, Benczur Gyula, Benczur Béla, Blaskovich Ferenc, Biazini Mariska, Bruck Lajos, Bruck Miksa, Burger, Brodsky Sándor, Büttner Ilon, Csokó István, Donath Gyula, Dörre Tivadar, Elischer Lajos, gr. Erdődy Gyuláné, gr. Fejérváry Olga, Fejérváry Árpád, Grösz Imre, Györök László, Halmy, Jankó János, Joannovic Jendrasch, Jankó József, Karlovsky B. Raci, Kardos Gyula, Kémény János, Kinnich László, Kozics, Linak Lajos, Ligeti Antal, Mannheimer Gusztáv, Margitai Tihamér, b. Mednyánszky László, Mesterházy Kálmán, Munkácsy Mihály, Molnár József, Miskovszky Viktor, Nádler, Nográdi, Pál Henrik, Pataky Antal, Prónay Rózsa, Peske Géza, Rippel, Révész Imre, Róna, Roskovics Ignác, Spányi Béla, Szirmay Antal, Stettina Gyula, Strobl Alajos, Szárics, Taly Antal, Tölgyesi, Arthur, Telepi Károly, Tolnai Ákos, Tornay Gyula, Tury Gyula, Vágó Pál, Vastagh György, Vastagh Géza, Zala György, Zichy Mihály, stb.

Az irodalmi és művészi közreműködők száma, midőn e sorokat írjuk, még folyvást szaporodik, de már az eddigi fényes névsor kezdekedik arról, hogy a „Segítség”-hez belső becsre és művészi kiállításra hasonló emlékbüszk a magyar irodalomban eddig még nem

jelent meg, s azoknak, kik megrendeléstükkel a játékon ezért előmozdítják, egyuttal szép és maradó emléklő fog szolgálni.

Budapest, 1887. július hó.

Jókai Mór, szerkesztő, Nagy Miklós, társ-szerkesztő, Roskovics Ignác, a művészeti rész szerkesztője.

A közönség köréből.*

V á l a s z **)

Az „Arad és Vidéke” 159. és az „Aradi Közlöny” 193. számában foglalt rágalmakra.

A nyilvánosság előtt azzal vagyok vádolva, hogy 45% és 90% kamattal adok kölcsönöket, és hogy Petrovits József egy 6000 frt értékű géptől 900 frt kölcsön fejében megfosztottam.

Ha az illető vádaskodó megnevezte volna azon szegény áldozatokat, a kikből 45%-os és 90% kamatokkal szedtem meg konkrét esetet hozott volna fel, — akkor azon helyzetben lennék, hogy a vád alaptalanság, vagyis hogy nem adtam kölcsönt uszóra, képes lennék bizonyítani. De negatív módon bizonyítani nem lehet; mert ha elő is állított több battonyai embert, a kiknek 6%, vagy 8% kamattal adtam kölcsönöket, a rossz a karát és a rágalom erre bizonyol az felelet: hogy szándékosan nem állított elő azokat, a kiken uszora-kamatot vettem. De hát miért nem nevez meg a rágalom az áldozatokat? Mert ilyenek nincsenek! En tehát addig is, míg a törvény-szék ítéletileg fogja a vádat demantálni, ön-éretesen utasítom vissza a rágalmat.

A Petrovics Józse az esetenek felemlítéséért csak köszönettel tartozom a rágalomnak, mert itt már konkrét esetet hozván fel, alkalmat szolgáltatott nekem adatokkal bizonyítani, hogy a vád alaptalan és rosszakaratu.

Petrovics Józseával a tényállás a következő:

„A makói telekkönyvi hatóságnak 7204. és 7205/1885. sz. végzéseivel Petrovics Józse ingatlansaira a zálogjog az én javamra 1100 frt o. ó. tőke és 8 százalékos kamatai erejéig bekebelezve lett. Ezen tartozása után P. J. a kamatot a kötelezvények kiállítás alkalmával egy félre kifizetvén, azonnal soha egy fillért sem fizetett. Ezekről P. J. fia ellen volt egy 200 frtos és 8 százalékos kamattal követelése is, a melyre nézve P. J. a kész-fizetési kezességet elvállalta. (Itt sietek megjegyezni, hogy P. J. ingatlansaira a fia, a ki nekem tartozott a 200 forinttal, egy 1000 forintos követelést tábláztatott be és miután P. J. ellenében én ezen 200 frtot érvényesítettem, ő viszont a fát beperelt és a battonyai járásbírósa f. évi 720. sz. ítéletilel el is marasztaltatta.) Mult 1886. évi szeptember havában több hitelező javára Lukácsy Lajos ügyvéd ur Petrovits Józse ellen a lefoglalt ingokra és 1 cseplő gépre is az árverést kitűztette. Ekkor jött hozzám P. J. és kért engem, hogy segítsék rajta s mentsem meg az árveréstől, és felajánlotta 1600 frtért cseplőgépjét s gémozdonyát megvételre. Én hajlandó voltam ajánlatát elfogadni, azon kikötéssel, ha a fenti 1100 frt követeléseim után járó hátralékos kamatokat, a fűszért elvállalt 200 frtot s kamattal a vételárba betudjuk, s a fennmaradó összeg a végrehajtott hitelezők kielégítésére fordítjuk már csak azért is, hogy az adásvételt a zálogjog ne gátolja; egyuttal azt is kívántam tőle, hogy az az alkalommal felmerült költségeket is ő viselje. Ezen feltételeket Petrovits Józse a legnagyobb hálálkodások közt el fogadta, minek folytán ügyvédem az összeszámolást megajajta, aként, hogy a kamatokat fenti követeléseim után és azon összeg után, a melyet a vétel után a hitelezők kielégítésére fordítottam, i. é. május 1-ig vette számba és pedig azért, mert én önként felajánlottam Petrovits Józseknak, hogy a gépet neki visszadom, ha ő el 1600 frtnyi vételárat k a kamattal k i. é. május 1-ig visszafizeti. Az adásvétel ekként létrejött, a miről a szerződés 1886. szeptember 14-én kiállított.

Hol van tehát itt az a furfangos ügyvédi fogás, a melylyel én P. J.-át a géptől megfosztottam?!

A rágalom azt mondja, hogy 900 frtért csaltam el a gépet! De lássuk csak mit fizetett én a gép vételárba.

A végrehajtott hitelezők képviselője, Lukácsy ügyvéd ur kezéhez fizettem 567 frt 74 krt. A Széchenyi közalomban fizettem P. J. tartozásában 300 frtot. — Továbbá P. J. fia elleni követeléseim volt 200 frt és ennek ugy az 1100 frt betáblázott követeléseimnek több évre járó kamatai és végre a tett fizetések után folyó évi május 1-ig kiszámított kamatok és a felmerült költségekben járt nekem a Petrovits Józseával és az ő hozzájárulásával megajajtott leszámlolás szerint 532 frt 26 krajczár.

Habár a törvényes formában kiállított szerződés felment minden ujabb számadási kötelezettség alól, mindazon által a nagyközségesség tájékoztatása végett azt ezen s helyen ismétlem és kijelentem, hogy a megfelelő okiratok és nyugták kezeim közt vannak.

De P. J. az év kez

hes igéretetől szabaduljak, felhasználtam az alkalmat, midőn P. J. a 100 frtot és később az 50 frtot kérte tőlem s ezt csak azon esetre ígertem neki megadni, ha a visszavásárlási időt f. é. május 1-re szorítjuk meg. Ebben beleegyezett, én meg viszonzásul nemcsak kamatot nem kötöttem ki ezen 150 frt után, hanem azon esetre, ha a gépet f. évi május 1-ig P. J. visszavásárolni nem tudná, s így én azt akár megtartanám, akár tovább eladnám, ezen 150 frtot P. J. nekem visszafizetni nem köteles, hanem az is a gép vételárába számítassék be.

Tehát a gép vételárát önként megajánoltam, anélkül, hogy erre kötelezve lettem volna s a nélkül, hogy ezért ellenértéket kaptam volna.

Petrovits Józsa a visszavásárlási határidő bekövetkeztéig többeket megkérdezte, hogy a gépet vele közösen venni meg tőle. Így Kovácsovits József battonyai községi bíró, Juhász Jánost, Fóris Gyulát és többeket; de ezek részint vele közösgébe keveredni nem akartak, részint pedig P. J. pénztelensége folytán a vétel létre sem jöhetett. Végre Nenád Ráza battonyai lakos, P. J.-nak nássa, megvette a gépet 2000

frtért, de a vétel után is hajlandó volt a z én k i v á n s á g o m r a P. J.-nak a gépet 1800 frtért átadni.

Az illetéktől a nyilatkozatok kezeim között vannak, s azokat az illető helyen érvényesíteni is fogom.

Végre a gép 6000 frt értékére a nagyközönség előtt egyebet sem kell kijelentnem, minthogy a locomobil 5., a cséplő pedig 4 éves. Ugyanezen gépet maga Lukácsygyűvéd ur 1°, év előtt bíróság 3000 frtra becsülte, de ezen becsű óta egy cséplési idény elmúlt, a mely alatt annyit szenvedett a gép, hogy az értékéből 30%—40%-ot veszített. A gép mai értékét P. J.-nak volt gépésze is csak 1600 frtra teszi.

Ezekután minden frázis mellőzésevel a nagy közönség higgadt itéletének nyugodtan vettem magam alá addig is, a míg a földi bíró fogja feleltem az itéletet kimondani.

De azt semmi esetre sem tartom tisztességes és diszert dolognak, hogy az ügyvédnek átadott per, vagy bűnvádi feljelentés sajtó útján előre is nyilvánosságra hozassék akkor, midőn az ügyvéd tudja legjobban, hogy sem perét nem nyerte meg annak be nyújtása percében sem, a bűnvádi panasz

nem itélt dolog, mert már sokszormeg történt az is, hogy a panaszos maga lett elítélve.

Battonya, 1887. július 18.

Dr. Elesánszky Bóláné.

KÖZGAZDASÁG.

Szesszűlet.

(Július 18.)

(B.) Az üzlet szilárd Készáru nagyban 27.50, kicsinyben 27.65, hordó nélkül per 100 liter.

Budapesti gabnatözsde.

(Július 18.)

Lanyha irányza, 8,000 20 krral olecsóbb árákkal. Tavaszi buza 7.85—7.86, őszi buza 7.31—7.33, őszi zab 5.50—5.52, tavaszi zab 5.88—5.90, tengeri augusztus—szeptemberre 5.67—5.69, tavaszi tengeri 5.60—5.67, káposztarepce 11.75.

IDEGENEK NEVSORA.

(Július 18.)

Féherkereszt-szálló. Bauer Ernő, gyáros, Bpest. Fick Ottó, szabó mester, Bpest. Polzer Ferencz, kereskedő, Bécs. Robics K., Mayer S., Lichtnitz J., Haimmer J., utazók, Bécs.

Aranyoroszlán-szálló. Buday N., jegyzőség, Szőlő.

Aranykules-szálló. Szauer János, Moór M. tanítók. Nagyösz, Bozsán Adám, Lupper Mihály, tanítók. Maramorak, Anka Tódor, Nica Antal, tanítók. Petrovaszello. Hegedus József, Viles Vlada, tanítók, Szaravolia.

Meghaltak Aradon.

(Július 9-től, július 15-ig.)

Belváros. Domsicz Jani, 6 éves, pin-czer fia, agylob. Fodor András, 3 hónapos, cseléd fia, bélhurut.

Sarkad. Fábán Mari, 3 hónapos, napzapos leány, görvöl. Csurgó Mihály, 45 éves, napzamos, rezgőri. Mikulás Jani, 2 hónapos, cseléd fia, görösök.

Felelős szerkesztő és kiadó:

HINDY ÁRPÁD.

Nyilttér.

Felhívás

Tek. Lukácsy Lajos ügyvéd urhoz Aradon.

Azt írja Ön f. é. június hó folyamán hoz-zám intézett levelében: „hogy az én levele-met egy feljelentés kíséretében átadta a bűn-tetőbírósnak s majd ott fog velem discu-rálni.” Miatán ezen feljelentést sem a bat-tonyai járásbírósnál, sem a szegedi törvény-széknél nem találtam, legyen szives tudomra adni, hogy az országnak melyik büntetőbí-róságához adta be leveletem és feljelentését, mert én is, — mint Ön levelében írja, — szintén ott szeretnék Önnel discursálni.

Battonya, 1887. július 18-án.

Fóris Gyula, gépész.

*) E rovart alatt közöltékért semmi felelősséget nem vállal a szerk.

Az aradi piaczon hallatlan csoda!!!

Női ingek 65, 80, 90, 1.80 krig. 188—9.*
Eji corsetták 65, 75, 90, 1.80-ig.
Fehér alsó-szoknyák 90, 1.—, 1.20 frtig.
Férfi ingek chiffon, pique, kreton vagy oxford 1.—
1.20, 1.40, 1.50 frtig.
Férfi harisnyák parja 8, 10, 12, 15, 40 krig.
Gyermekek harisnyák 8, 9, 10, 12, 15, 20, 25, 30-ig
Női harisnyák fehér és színes 15, 18, 20, 25.
Kretonok és szattonok 16, 18, 20, 25.
Kockás és színes szövetek 16, 20, 25.
Férfi kalapok legújabb divatnak 1.20, 3.50-ig.

Gyermekkoscsk, kézi kosarak, utazó-bőröndök, nap- és esőernyők, sétatálcák, nyak-kendők, keztyűk, paplanok, asztalneműek, ágyla-karók, gyermek ruhák legújabbak nagy választékban s meglepő olcsó árakon kaphatók.

Kilényi Adolf

Aradon, fűtér 20. sz. a., a „Kék golyó”-hoz.

12555—1887.

Aradmegye alispánjától.

Árverési hirdetmény.

A talpasi Körös-hidon a vámszedés a köz-munka- és közlekedési miniszter ur ó nagymél-tóságának 1882. évi augusztus hó 26-án kelt 26454. számú kegyes intézkedésével engedélyez-tetvén, ezen jog eddigelé bérbeadás útján gya-koroltatott s fog jövőre is gyakoroltatni.

A bérbeadási határidő lejártával ezen hid-vámszedési jognak bérbeadása iránt folyó évi

zug. hó 1-én, d. e. 10 órakor Aradmegye alis-páni irodájában zárt ajánlatok elfogadása mel-lét nyilvános árverési tárgyalás fog tartatni.

Ezen bérbeadás 1887. évi október 1-én ve-szi kezdetét s tart 3 évig, azaz 1890. év szept-ember hó 30-áig.

Az évi bérösszeg 850 frtba állapított meg. Az engedélyezett és szedhető vámtételek a kö-vetkezők:

a) Egy befogott nagy marha után 3 kr., azaz három krajczár, b) minden szabadon haj-tott nagy darab marha után 2, azaz két kraj-czár, c) minden apró marha után 1, azaz egy krajczár.

A vámfizetés alóli mentesek az árverési feltételekben vannak felsorolva, mely ekkénti árverési tárgyalásra vállalkozni szándékozik 10 százalék bémompénzzel ellátva azzal hivatnak meg, hogy az árverési feltételek ad'lig is a me-gyei főszámvevő irodájában, valamint a kisjenői járás főszolgabiránál megtekinthetők.

Az árverés megkezdése előtt, t. i. 1887 augusztus hó 1-én, d. e. 9 óráig a kellő ova-dékkal ellátott zárt ajánlatok, melyekben ki-teendő az, hogy a feltételeket ösméri s magát azoknak aláveti, a megye alispánjához terjesz-tendők be.

Aradon, 1887. július 14-én.

Az alispán távol:
Szathmáry Gyula,
főjgyz.

512 1—3

ELIAS ARMIN fűszer-, gyarmat- és festékáru kereskedése.

Fontos szőlőtulajdonosoknak! 278—10.14

Legjobb minőségű, valódi indiai és magyar

raffia-hárs

jutányos árak mellett kapható:

ELIAS ARMIN

Aradon.

Dreier Antal közbiztos eljárási bíró

Rosenberg Jakab

uri és női különlegességek áruháza

Aradon, Templom-utca, Minorita-palota,

Bátorkodom a n. é. közönségnek figyelmét felhívni a még raktáromon levő öz-szes czikkeimre, melyeket

határozott szabott gyári árakon készpénz fizetés mellett elárusítok.

Együttal bétorkodom becses tudomására hozni, hogy a bolti felszerelések eladók: az üzlethelyiség kiadó, s az egész üzlet egyszerre is eladatik.

Minél számosabb látogatásért esedez

Tisztelettel

ROSENBERG JAKAB.

483 8*

4167—1887. sz.

Arlejtési hirdetmény.

A m. kir. államjavak aradi igazgatósága részéről közhirrét tétetik, hogy az alább megnevezett kincst. épületek helyreállításának vállalat utjánai biztosítása céljából az alább megnevezett helyeken és időben nyilvános árlejtés fog tartatni, és pedig:

I. A pécskai m. kir. ispánságnál 1887. augusztus 16-án, d. e. 10 órakor.

1. Pécskai volt ellenőri lak helyreállításának kikiáltási ára	157	frt	77	kr.
2. Pécskai emeletes vendéglő	116	"	96	"
3. Pécskai ispánlak	65	"	96	"
4. Kis-Íratosi regale-bérlői lak	221	"	62	"
5. Nagylaki belső korcsma	32	"	04	"
6. Nagylaki külső korcsma	64	"	09	"

II. A megyesi m. kir. ispánságnál 1887. évi aug. 16-án, d. e. 10 órakor

1. Apáczai korcsma helyreállításának kikiáltási ára	57	"	56	"
2. Bodzasi korcsma	107	"	03	"

I I. A glogovácsi m. k. ispánságnál, 1887. évi aug. 17-én, d. e. 10 órakor.

1. Szabadhelyi korcsmaépület helyreállításának kikiáltási ára	240	"	15	"
2. Szentleányfalvai	41	"	83	"
3. Ujpanáti	269	"	47	"
4. Zimándközi	110	"	92	"
5. Zimándujfalui	74	"	62	"
6. Glogovácsi k. ispánlak	43	"	14	"
7. Glogovácsi rom. kath. papilak	90	"	75	"
8. Aradi Maros-hid környékén fekvő régi szertartató helyreáll.	59	"	95	"

IV. A lippai m. k. ispánságnál 1887. évi aug. hó 17-én, d. e. 10 órakor.

1. Alliosi korcsmaépület helyreállításának kikiáltási ára	63	"	07	"
2. Lippai ispánlak	144	"	21	"
3. Zábrányi g. k. kápolna	11	"	50	"

V. A valemarei m. k. ispánságnál 1887. évi aug. 16-án, d. e. 10 órakor.

1. Berzovai korcsmaépület helyreállításának kikiáltási ára	199	frt	80	kr.
--	-----	-----	----	-----

A részletes árlejtési feltételek és költségvetések azon helyen, hol az árlejtés megtartatni fog, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Aradon, 1887. július 12-én.

M. k. államjóságigazgatóság.

(Utánnymomat nem díjaztatik.)

316—1887.

Szapáry-Liget község előjárótól.

Árverési hirdetmény.

Alólirott községi előjáróság rés'éről ezen-nel közhirrét tétetik, miszerint a község tulaj-do át képező

italméréségi jog

folyó 1887. évi október hó 1-től egész 1890. évi szeptember hó 30-ig vagyis 3 évre Szapáry-Liget községhezánál folyó évi augusztus hó 1-én d. e. 9 órakor megtartandó nyilvános árveré-sen haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a községi jegyzői iro-dában megtekinthetők.

Szapáry-Liget, 1887. évi július 10-én.

Schatzberg Károly,
jegyző.

Kováts Sándor,
bíró.

11651—1887.

Felhívás.

Az 1883. évi XLIV. t. cz. 36. §-a bekeze-dése értelmében közhirrét tétetik, miszerint az 1887. évre kivetett összes adóemnek a közadó főkönyvekben előíratva, felhívatik az adókő-teles közönség, hogy adókönyvecskéjét előírás, illetve az esetenként előírt adók összesítése vé-gett legkésőbb f. évi augusztus 15-ig különbeni bírság terhe alatt az adóügyi osztálynál be-mutassa.

Arad, 1887. évi július hó 11-én.

A városi tanács.

Huzás már pénteken!

Kincsem
Sorsjegy

à 1 frt.

11 sorsjegy
csak 10 ft.

Főnyeremény készpénzben

50.000 frt

10.000 frt, 5000 frt, 20% levon. || 4875 pénznyeremény.

457—20*

KINCSEM-SORSJEGYEK kaphatók:

WALLFISCH ARMIN urnál és e lapok kiadóhivatalában.